

NİGHTCRAWLER FİLMİ BAĞLAMINDA MEDYA VE İLETİŞİM ÖĞRENCİLERİNİN GAZETECİLİK MESLEĞİNE BAKIŞI

Views of Media and Communication Students on Journalism in the
Context of the Nightcrawler Movie

Musa Can ERASLAN

Öğr. Gör., Kırklareli Üniversitesi Pazarlama ve Reklamcılık Bölümü

musacan.eraslan@klu.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0001-8015-8569>

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi-
Journal of Ağrı İbrahim Çeçen University Social Sciences Institute-
AİCUSBED 8/1 Nisan/April 2022 / Ağrı

ISSN: 2149-3006

e-ISSN: 2149-4053

Makale Türü- <i>Article Types</i> :	Araştırma Makalesi
Geliş Tarihi- <i>Received Date</i> :	27.12.2021
Kabul Tarihi- <i>Accepted Date</i> :	04.04.2022
Sayfa Aralığı- <i>Page Range</i> :	291-311
Doi Numarası- <i>Doi Number</i> :	 https://doi.org/10.31463/aicusbed.1048661

<http://dergipark.gov.tr/aicusbed>

This article was checked by

✓ iThenticate

NIGHTCRAWLER FİLMİ BAĞLAMINDA MEDYA VE İLETİŞİM ÖĞRENCİLERİNİN GAZETECİLİK MESLEĞİNE BAKIŞI

Views of Media and Communication Students on Journalism in the Context of the Nightcrawler Movie

Musa Can ERASLAN

Öz

Gazetecilik mesleğini tanımlarken “Gazeteci” kavramını tek bir tanıma sığdırmak mümkün değildir. Gazetecilik mesleği, toplumu bilgilendirme-aydınlatma gibi önemli bir görevi bulunan meslek grubu olarak ifade edilebilir. Gazeteci; toplumsal sorumluluk bilinciyle hareket eden, araştıran, sorgulayan, meraklı, azimli, sabırlı gibi özelliklere sahip olan bir kişidir. Gazetecilik mesleğini icra eden kişilerde de bu özelliklerinin bulunmasının yanı sıra gazeteci, mesleğin gerektirdiği etik kural ve davranışlara da uygun şekilde hareket etmekle yükümlüdür. Gazetecilik mesleği, sinema sektöründe birçok filme konu olmuştur. Bu filmlerden Nightcrawler (Gece Vurgunu) filmi gazetecilik mesleğinin ne olduğu, gazetecinin (muhabirin) mesleki özelliklerinin neler olması gerektiği konusunda sorulabilecek soruların cevaplanması açısından özgün bir film özelliği taşımaktadır. Gece Vurgunu filmiyle gazetecilik mesleğinde etik olmayan davranışların neler olduğu da izleyicilere aktarılmaktadır. Filmin ilk sahnesinden, filmin sonuna kadar izleyiciyi merak duygusu içerisine bırakan bir film olmakla birlikte, Gece Vurgunu filmi gazetecilik eğitimini alan öğrencilere izletilmesi gereken bir filmdir.

Bu çalışma kapsamında gazetecilik mesleği ve meslekte etik sorunlar Nightcrawler filmi üzerinden incelenmiştir. Filmin konusu ve oyuncuların gazetecilik mesleğini yansıması üzerinden alımlama yöntemi ile film analiz edilmiştir. Film, Kırklareli Üniversitesi Pınarhisar Meslek Yüksekokulu Medya ve İletişim programı öğrencisi olan 7 kız ve 6 erkek olmak üzere 13 öğrenciye Film Çalışmaları dersi kapsamında izletilmiştir. Nightcrawler filmi üzerinden gazetecilik mesleği ile ilgili düşüncelerini aktaran katılımcıların gazetecilik mesleğini literatürde olduğu gibi anlamlandırdıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gazetecilik, araştırmacı gazetecilik, Nightcrawler, alımlama, medya ve iletişim öğrencileri.

Abstract

It is not possible to fit the concept of "Journalist" into a single definition while describing the profession of journalism. The profession of journalism can be expressed as a profession that has an important task such as informing and enlightening the society. Journalist is a person who acts with a sense of social responsibility as well as who researches, questions and who is curious, determined and patient. In addition to being these characteristics in the people who practice the

profession of journalism, the journalist is also obliged to act in accordance with the ethical rules and behaviors required by the profession. The profession of journalism has been the subject of many films in the cinema industry. Among these films, Nightcrawler has a unique feature in answering questions about what the profession of journalism is and what the professional characteristics of a journalist (reporter) should be.

With the movie Nightcrawler, the unethical behaviors in the journalism profession are conveyed to the audience. While it is a movie that leaves the audience with a sense of wonder from the first scene of the movie until the end of the movie, Nightcrawler is a movie that should be watched by the students studying journalism. Within the scope of this study, the profession of journalism and ethical problems in the profession have been examined through the movie Nightcrawler. The film has been analyzed with the method of reception through the subject of the film and the actors' reflection of the journalism profession. The film was shown to 13 students, 7 girls and 6 boys, who are students of Kırklareli University Pınarhisar Vocational School Media and Communication Program, within the scope of Film Studies course. It has been determined that the participants, who conveyed their thoughts about the journalism profession through the movie Nightcrawler, made sense of the journalism profession as in the literature.

Keywords: Journalism, Investigative journalism, Nightcrawler, reception, media and communication students.

Giriş

Gazetecilik kavramıyla ilgili yapılan tanımlamalarda, gazetecinin kamuoyunu doğru, tarafsız ve nesnel bir tutum ve davranışla bilgilendirmesi gerektiği ifade edilir. Sinema sektörüne Gazetecilik mesleğiyle ilgili uyarlanan filmlerde etik dışı uygulamaların yansıtılması gazeteciliğin mesleki ilkelerine zarar vermekte ve kamuoyunun gazetecilere olan güvenini zedelemektedir.

Gazetecilik filmleri demokratik toplumlarda gazetecinin üstlenmiş olduğu rolün yanı sıra haber medyasının yaşadığı sorunları da yansıtan önemli çalışma alanlarından. Kamuoyunu bilgilendirme ve dördüncü güç benzetmesi yapılarak hükümetleri denetleme görevi olan haber medyası günümüzde sıklıkla etik dışı tartışmalarla gündeme gelmekte ve gazeteciye olan güven giderek azalmaktadır.

Pınarhisar Meslek Yüksekokulu Medya ve İletişim programında öğrenim gören öğrenciler gazetecilik mesleğiyle ilgili düşüncelerini açıklayarak “Gazetecilik” mesleğini tanımlamada kavramsal bir çerçeve çizmektedir. Gazetecilik mesleği tanımlanırken öğrencilerin ortak olarak, meslek ile ilgili ifade ettikleri özellikler gazetecilik mesleğine olan bakış açılarını da yansıtmaktadır.

Sinema filmine uyarlanan Nightcrawler filmi ile birlikte gazetecilik mesleğinde haberlerin üretim süreci, gazetecide bulunması gereken özellikler ve gazetecilerin mesleki ve etik kurallara bağlı kalarak nasıl davranması gerektiği konusunda izleyicilere mesajlar sunmaktadır. Filmde vasıfsız, eğitimsiz ve işsiz olan bir karakterin çalmış olduğu bir bisikleti satarak aldığı kamera ile Amerika'nın Los Angeles eyaletinde geceleri meydana gelen polis-adliye habercilik türünde ki olayları haberleştirmesiyle meslekte edinmiş olduğu başarılar anlatılır. Filmin ana karakteri Louis Bloom çekmiş olduğu haber görüntülerini haber ajanslarına ve haber kanallarına satarak geçimini sağlamaktadır. Başrol oyuncusu Bloom yapmış olduğu haberlerin yanı sıra gazetecilik serüveninde yapmış olduğu etik dışı davranışlarla izleyicilerin dikkatini çekmektedir.

Bu çalışmada Kırklareli Üniversitesi Pınarhisar Meslek Yüksekokulu Medya ve İletişim programı öğrencilerine gazetecilik mesleğindeki etik dışı davranışların yansıtıldığı Nightcrawler filmi izlettirilerek filmle ilgili alımlama analizi yapılmıştır. Çalışma kapsamında öğrencilere gazetecilik mesleği ile ilgili; "Filmli izledikten sonra gazetecilik mesleğine bakış açınız değişti mi Gazeteci nasıl olmalı, bir gazetecide bulunması gereken özellikleri izlediğiniz filmle ilişkilendiriniz. / Gazeteciliğin etik kural ve davranışları bu film bağlamında nasıl ihlal edilmiştir? / Size göre Nightcrawler filmindeki gazetecilikle ilgili etik olan / olmayan davranışlar nelerdir. / Gazetecilik mesleğini yapacak kişide aranan şartlar arasında "gazetecilik eğitimi almış olması" gerekli midir?" soruları sorularak öğrencilerin gazetecilik mesleği ve etik konusundaki görüş ve değerlendirmeleri alınmıştır. Araştırmada gazetecilik, araştırmacı gazetecilik, etik kavramı ve Nightcrawler filmi hakkında bilgiler sunulmuştur.

Gazetecilik Mesleği Üzerine

Gazetecilik, kamuoyunun yaşanan olaylar hakkında bilgi edindiği güncel olayların topluma aktarıldığı bir meslek olarak ifade edilebilir. Gazeteciliği, haber yapma veya haber üretme işi olarak tanımlayabiliriz. Gazeteci habere konu olabilecek olaylar hakkında topladığı bilgileri sistematik bir şekilde (haber toplama ve haber yazma) yazıya döken, olaylarla ilgili görüntü veya fotoğraf çekip onları yayınlayan kişidir. Toplumun günlük yaşam içerisinde siyasetten, ekonomiye, eğitimden sağlığa, spora kadar her alanda doğru bilgi edinmesi açısından gazetecilik mesleği büyük bir öneme sahiptir.

Gazeteci elde ettiği bilgileri bir araya getiren, onları yorumlayan, düzenleyen ve yazıya aktarmakla beraber bilginin hedef kitlesine dağıtılmasını sağlayan bir kişidir. Basın kuruluşlarında düzenli olarak kadrolu, sözleşmeli veya haber ücreti karşılığı çalışan, çalıştığı kuruma karşı yasaların kendisine karşı yüklediği sorumlulukları yerine getiren ve kendisine verilen haklardan faydalanan kişilere “gazeteci” denir. Bir başka tanımlamaya göre ise, yazılı, sözlü veya elektronik basında gazetelerde yer alan haberlere yönelik çalışmaları yürüten kişiler “gazeteci” olarak tanımlanmaktadır” (Önal, 2008, s. 290).

Gazetecilik mesleği ile ilgili yapılan tanımlamalara bakıldığında, mesleği tanımlayan kişiler araştırma veya araştırmacı kavramlarını gazetecilik mesleğiyle özdeşleştirmişlerdir. Gazetecilik bölümünü okuyan öğrenciler veya meslekle ilgisi olan/olmayan kişiler gazetecilikle ilgili bir tanımlamaya yaptıklarında mutlaka gazetecinin araştırmacı yönüne dikkat çekmektedirler. Gazeteci denildiği zaman kişinin araştırmacı bir özelliğe sahip olması akıllara gelmektedir. Alaylı ya da mektepli gazeteciler için gazetecilik kavramı, delillerle hareket eden, uzun araştırma sürecini gerektiren, gerektiğinde gazetecinin ailesinden uzak kalarak gece gündüz ayırımı yapmadan çalışılan bir meslektir.

Gerçek bilgiye dayanan, gerçeği yansıtan ve somut verilere dayanan haberler, hedef kitle üzerinde daha geniş etki bırakmaktadır. Dolayısıyla haber üretim sürecinde gazeteci, araştırmaya gereken önemi vermelidir ki bu da gazeteciye yüklenen en önemli sorumluluklardan biridir. Bilgi temin etme sürecinde gazetecilerin önem verdiği konular bulunmaktadır. Gazetecilerin bilgiye erişimiyle ilgili aşağıdaki hususlara dikkat çekilmektedir: (Önal, 2008, s. 308-309):

- Gazetecilerin bilgi hizmetlerinde hız, doğruluk ve kolaylık istemektedir
- Gazeteciler yaş, eğitim, mesleki deneyim farkı göstermeksizin; mesleklerine özgü olarak genelde haber nitelikli ya da haberle bağlantılı bilgilere gereksinim duymakta, anında bilgi aramaya yönelmekte, mutlaka ve ısrarla bilgi erişimi hedeflemektedirler.
- Güncel haberin ilgili kaynaktan, orijinal belgeye ulaşarak elde edilmesine yönelik bilgi arama davranışı tercih edilmektedir.
- Gazetecilerin bireysel farklılıklarıyla bağlantılı olarak geliştirdikleri kendilerine özgü bilgi arama davranışları bulunmaktadır.

- Gazetecilerin çalışmalarını en çok destekleyen unsurların başında arama motorları gelmekte, bunu haber ajansları, kupür veri tabanları ve bilgi merkezleri izlemektedir.

Faruk Bildirici, “Günahlarımızla Yıkandık: Örneklerle Gazetecilik Meslek Etiği” adlı kitabında gazetecilere ve gazetecilik öğrencilerine gazetecilik mesleğiyle ilgili olarak yaptığı değerlendirmeleri aktarmaktadır. Bildirici bu kitabında ölüm haberlerinin, cinayet olaylarının haber olarak nasıl verilmesi gerektiğini anlatmaktadır. Bildirici, gazetecilerin ölüm karşısında saygı göstermek gibi bir mecburiyetinin olduğu vurgulamaktadır.

Bildiriciye göre; kaza haberlerinde, şehit haberlerinde, doğal felaketlerde ölüm haberlerinin olaydan etkilenen kişilerin yakınlarının bilgilendirilmeden haber yapılmaması gerekmektedir. Terör ve cinayet haberlerinde ölen kişilerin yakın plan fotoğrafları kullanılmamalı, kanlı ve şiddet içeren görüntülere haberde yer verilmemelidir (Bildirici, 2018, s. 40).

Gazetecilik ve Etik

Etik kavramı akademisyenler, medya profesyonelleri ve hukukçular tarafından en sık tartışılan kavramlardan biri hâline gelmiştir. Tarihsel süreçte farklı düşünürler, farklı yaklaşımlarla etiğe ilişkin tanımlamalar yapmaya çalışmıştır. Aristoteles’in felsefe literatürüne kazandırdığı etik kavramı, Aristoteles’ten beri felsefe biliminin bir alt dalı olarak kabul edilmektedir. Aristoteles, etiği kuramsal felsefeden ayırarak kendi başına felsefenin bir dalı olarak gören ilk filozoftur. Etik, insan davranışlarını “iyi”, “kötü”, “doğru”, “yanlış” gibi değerlerle incelemekte ve bu davranışların arkasında yatan ahlaki yargıları araştırmaktadır.

Etik sözcüğü Yunanca Etos’tan gelmekte olup, iki farklı kullanımı söz konusudur: εθος olarak yazılan ilk kullanımı alışkanlık, töre, görenek anlamlarını taşır. Eylemlerini geçerli töreye uygun olarak eğitim yoluyla belirlemeye ve genel kabul gören ahlak normlarına uygun hareket etmeye çalışan kişi etik davranmaktadır. Dar ve asıl anlamıyla ηθος olarak yazılan etiğe uygun davranan kişi ise aktarılan eylem kurallarını sorgulamadan uygulamak yerine, kavrayarak, üzerinde düşünerek talep edilen iyiyi gerçekleştirmek için onları alışkanlığa dönüştüren kişidir. Etik böylece karakter anlamına gelmekte, erdemli olmanın temel anlamını pekiştirmektedir (Pieper, 1999, s. 30).

Etik ile ahlak sözcükleri sıkça karıştırılmakta ve çoğu kez birbirlerinin yerine kullanılmaktadır. Latince “mores” sözcüğünden türetilmiş olan ahlak, insanın “iyi” ya da “kötü” olarak tanımlanmasına yol açan standart davranışlarının değerlendirilmesinde kullanılmaktadır. Her

toplumun kendine bir ahlak anlayışı vardır. Ve bu anlayış o toplumun tarihî yapısına, coğrafi şartlarına, kültürel dokusuna göre şekillenmektedir. Etik ile kültür arasında doğrudan ilişki bulunmaktadır. Etik ahlak felsefesidir; insan davranışlarını, davranış kurallarını ve ilkelerini ahlakilik temelinde araştıran, savunan ya da eleştiren felsefe dalıdır. Etik ile ahlak arasında genişlik ve darlık, uygulama ve teori bakımından birtakım farklılıklar bulunmuş olsa da, bir disiplin olarak ahlak, etiğin yaşama yansıyan kurallar setidir (Bauman, 1998, s. 63).

Etik, sadece izlenmesi gereken kurallardan, ilkelerden ibaret olmayıp çoğunlukla insan davranışlarının doğruları ve yanlışlarıyla ilgili ilkelerin, makul kuramlara dayanarak, nesnellik ve tarafsızlıkla uygulanmasıyla ilgilidir (Belsey & Chadwick, 1998, s. 25). Gazetecilik etiği ve buna ilişkin olarak geliştirilen kuramlar bir alt etik kategorisi olarak gazetecilerin uymaları gereken ilkeleri kapsar. Gazetecilik mesleği iki farklı etik anlayış çerçevesinde ele alınır. John Stuart Mill'e dayandırılan yararçı etik anlayış (Sanders, 2003, s. 14), sonuçla ilgilenirken, Kant'a dayandırılan görevci etik anlayış, önceden belirlenmiş kurallarla ve ilkelerle ilgilenir. Kant'a göre özgürlük, ahlaklılık ve akıl arasında sıkı bir bağ vardır ve ahlakın kaynağı özgür insandır. Ona göre insanı insan yapan akıldır. Akıl ahlaki olarak insanda vicdan şeklinde ortaya çıkar. Kant bunu, "Öyle bir davran ki, davranışının evrensel bir yasa hâline gelmesini arzula," şeklinde formüle eder.

Jeremy Bentham ve John Stuart Mill tarafından on dokuzuncu yüzyılda geliştirilen yararçı etik anlayış, kararların maksimum çıkarlar doğrultusunda alınması gerektiğini savunur (Matelski, 2000, s. 62). Mill'e göre iyiyi kötüden ayıran ölçü, yarar ölçüsüdür. Eylemler mutluluk getiriyorsa doğru, mutluluk getiriyorsa yanlıştır. Dolayısıyla doğruları yazmak erdem olarak kabul edilip, gazetecilerin evrensel bir ilkesi hâline gelecekse, gazetecilerin her koşulda doğruları yazmaları beklenir (İrvan, 2003, s. 52). Doğruluk ilkesi etik kodların ön sözü olarak kabul edilir.

Gazetecilik etiği kuramı Amerika Birleşik Devletleri'nde geliştirilmiştir. ABD'de yapılan çalışmalar, gazetecilik mesleğinin gelişmesi ve eylemlerin moral temelleri üzerinde yoğunlaşmasına neden olmuştur (Alver, 2007, s. 256). İkinci Dünya Savaşı sırasında 1947'de ABD'de kurulan ve başkanı Hutchins'in adıyla anılan Basın Özgürlüğü Komisyonu'nun hazırladığı "Özgür ve Sorumlu Basın" Raporu, Amerikan basınının demokratik işlevlerinden uzak olduğunu, toplumsal işlevlerini yerine getirebilmesi için özgürlükler kadar toplumsal sorumluluklarının da

farkına varması gerektiğinin altını çizmiştir. Kamunun bilme hakkına odaklanan ve “toplumsal sorumluluk” anlayışını benimseyen raporda, “Basın özgürlüğünü ve demokrasinin geleceğini sorun edinen herkes daha hesap verebilir bir basın için çabalamalıdır,” görüşü savunulmuştur. Ayrıca raporda özdenetim modelleri desteklenmiş, “Söz konusu toplumsal hareketlilik kendiliğinden oluşmuyorsa hükümet ancak son noktada söz sahibi olabilir,” (Hutchins Komisyonu, 1947:79-81) düşüncesiyle medyaya müdahalenin düşünülmesi gereken en son yol olduğu ifade edilmiştir.

Etik, gazetecilik etiği çalışmaları içinde daima önemli bir yer tutmuş, gazetecilik mesleğine yönelik güven tartışmasının küresel alana yayılması, akademisyen ve uzmanları etik kodların uygulanması ve geçerliliği üzerine düşünmeye, bu alanda çalışmalar yapmaya teşvik etmiştir. Etikten söz edildiğinde gazetecilik etiği, gazetecilik ürünlerinin kalitesi, çatışma alanları ve kuramsal temelleri irdelenmektedir (Alver, 2007, s. 257).

Kamuoyunu bilgilendirme görevi olan gazeteciler, haberin üretiminde ve sunumunda, kaynakla ilişkilerinde etik dışı uygulamalar gerçekleştirmekte, ne yazık ki alana yönelik yaptırımlar ise yetersiz kalmaktadır. Oysaki gazeteciler basın özgürlüğünü destekleyen aynı zamanda haberi üretirken de sorumluluk taşımaları beklenen vatandaşlar olarak kabul edilmektedirler (Almagor & Cohen, 2002:127). Bugün kamusal alanda gazetecilik etik normları ve toplumsal sorumluluk ilkesi bir kenara bırakılmakta, bu durum yoğun tartışmalara yol açmaktadır. Burada sözü edilen “kamusal” terimi, gazeteciliğin mesleki etik tartışmalarında belirli bir çağrışım içermekte ve genellikle “toplumun tüm nüfusuna” (Elliott & Ozar, 2010, s. 11) atıfta bulunmaktadır.

ABD’de gazetecilik standartları ve etiği konusunda ilkeler belirleyen, bu ilkelerle alanın düzenlenmesine rehberlik ederek önemli katkılar sağlayan Profesyonel Gazeteciler Cemiyetinin (Society of Professional Journalists- SPJ) etik kodlarından oluşturulmuştur. SPJ’nin belirlemiş olduğu etik kurallar, tamamen öz denetim ilkeleridir. Herhangi bir hukuki yaptırım söz konusu değildir. SPJ etik kuralları dört ana bölümden oluşmaktadır:

1. Gerçeği arayın ve onu rapor edin.
2. Zararı en aza indirin.
3. Bağımsız hareket edin.
4. Hesap verebilir ve şeffaf olun (<https://www.spj.org/ethicscode.asp>).

SPJ (2014), ön sözünde kamusal aydınlanmanın, adaletin öncüsü ve demokrasinin temeli olduğuna inandığını belirtmekte, etik gazetecilik,

doğru, adil ve kapsamlı bilgi alışverişinde serbestlik sağlamak için gayret göstermektedir vurgusu yapmaktadır. SPJ'ye göre etik bir gazeteci dürüstlük içinde davranır, mesleki dürüstlük bir gazetecinin güvenilirliğinin temel taşıdır.

Alımlama Araştırmalarına Kuramsal Bakış

Alımlama kavramı izleyicilerin medya iletileriyle ilgili yorumları, kodaçınımlamaları, okumaları, anlam üretimleri, algıları ya da kavrayışlarına olarak ifade edilmektedir. Alımlama analizi ise, televizyon/medya araçları programlarının ürettiği anlam ile izleyicilerin iletiler ile ilgili ürettiği anlam arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlayan bir yöntemdir. Alımlama araştırmalarının amacına ulaşabilmesi için metnin çözümlenmesinin yapılması, izleyicinin tepkisinin ölçmesi ya da metin ve izleyici tepkisi arasındaki ilişkiyi ortaya koymak gerekir (Hoiijer, 2005, s. 105-106).

Alımlama araştırmalarında izleyiciler tüketim, şifre çözümü ve sosyal kullanımlar açısından medyayla ilgili pek çok şey yapabilecek şekilde etkin konumdadır. Araştırmacılar, medya söylemleriyle izleyici söylemlerinin deneye dayalı çözümlenmesini yaparken sosyo-kültürel sisteme göndermede bulunur (Jensen & Rosengren, 2005, s. 66). İzleyicilerin alımlamalarındaki farklılıklar toplumsal ya da bireysel faktörler kapsamında değerlendirilerek aydınlatılır (Hoiijer, 2005, s. 105- 106).

İzleyicilerin alımlamalarına yönelik ilk araştırmalar “Eleştirel Yaklaşımlar” içerisinde kültürel çalışmalar geleneği tarafından yapılmıştır. Stuart Hall’ün “Kodlama-Kodaçımı (EncodingDecoding)” makalesi araştırmacılar için örnek kabul edilmektedir (Stevenson, 2008, s. 134). Hall bu makalesinde, geleneksel iletişim araştırmalarını iletişim sürecini, basit gönderen-mesaj-alıcı doğrusallığı içinde ele alması ve karmaşık ilişkiler içeren değişik iletişim unsurlarından yoksun olması nedeniyle eleştirmektedir. Hall, iletişim sürecini; birbiriyle bağlantılı ancak ayırt edilebilir nitelikteki üretim, dolaşım, dağıtım, tüketim, yeniden üretim ilişkisi içinde üretilen sürekli bir yapı olarak tanımlamaktadır (Hall, 2005, s. 85).

Hall, izleyicilerin medya metniyle karşılaşması durumunda üç farklı türde okuma yapacaklarını belirtmektedir. Egemen okuma olarak adlandırılan birinci tür, iletişimin çok alışık olunmayan bir şekline gönderme yapmaktadır. Bu türde kodlama kodaçınımlama sürecinin kimi sınır ve parametrelerini kurabilir. Metindeki düzenlamalar yapımcıların istediği yönde tam ve doğru olarak alınır ve kodlayıcının ürettiği anlam her düzeyde meşru olarak kabul edilir. İkinci okuma türü olarak belirtilen müzakereci okumada

ise izleyici hem uyumlu hem de karşıt bir anlamlandırma yapabilir. Metindeki egemen tanımların meşruluğunu kabul eden izleyici, kendi koşullarına, konumuna uygun düşen anlamlar üretir. Üçüncü okuma şekli olan karşıt okumada da izleyici mesajın içeriğine eksiksiz olarak anlam anlar ve kendi kodlama yöntemiyle zıt yönde anlam üretir. Böylece karşıt okumada izleyici metindeki kodların meşruluğunu reddeder (Hall, 2005, s. 96- 97).

“Alımlama analizinde” medya içerikleri karşısında izleyicinin bireysel yönelimleri ile birlikte politik ve iktisadi süreçlerle bağlantısı olan kültür kavramı da önemli rol oynamaktadır (Yıldırım Becerikli, 2012, s. 166). Kültürel Çalışmalar içerisinde önemli bir yere sahip olan alımlama analizi, izleyicilerin yaptıkları kod açıklamalara/anlamlandırma süreçlerine önem vermekte, izleyicilerin medya metinlerinde yer alan egemen kodu aynen kabul etmek zorunda olmadığını ortaya koymaktadır. Buna göre izleyici kendi yaşamı içerisinde edindiği deneyimlere dayanarak egemen olan meşru kodlamaya itiraz etme yetisine sahip olmaktadır. Etnografik ve nitel araştırmaların alımlama analizi içerisinde önemli bir yere sahip olduğu kabul görmektedir (Yaylagül, 2014, s. 134).

Hall’a göre, iletişim sürecini anlamak için, hem kodlama hem de kodaçımı anındaki anlam üretimini ve karmaşık ilişkiler ağını ortaya koymak gerekmektedir. İletişim kavramı üretim, dolaşım, tüketim ve yeniden üretimi de bünyesinde barındıran bir süreçtir. Hall medya metinlerinin dilsel ve ideolojik yapılanmasına odaklanmaktadır ve ‘pasif izleyici’ anlayışının yerine ‘aktif bir izleyici’, anlayışı, koyar ve mesajların kodlanması ile kodaçimleri arasındaki ilişkiye yönelmektedir (Akt: Özsoy, 2011, s. 39).

İzleyicilerin kitle iletişim araçları karşısında aktif rol alabileceği düşüncesi, alımlama çalışmalarını ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. “Kültürel Çalışmalar gibi alımlama analizi de medya mesajlarından, kültürel ve umuma yönelik şekilde şifrelenmiş söylemler olarak bahsederken; izleyicileri ise, anlam üretiminin araçları olarak tanımlamaktadır. Kullanımlar ve Doyumlar kuramı gibi alımlama analizi de, medya alıcılarını, medyayla ilgili pek çok şey yapabilecek etkin konumda olan bireyler olarak görmektedir (Jensen & Rosengren, 2005, s. 66).

Uybadın’a göre; alımlama çalışmaları, kültürel ürünü anlamlandırmada izleyicilerin görüşlerini metin olarak ele alırken metnin etkisi yerine izleyicinin onu nasıl yorumlayıp anlamlandığı ve algıladığına odaklanmaktadır (Uybadın, 2016, s. 144).

Sinema sektöründe alımlama çalışmaları 1980’li yıllarda yapılmaya başlanmıştır (Kaya, 2005, s. 15). İzleyici bir sinema filmiyle karşılaşma anında anlamlar üreten bir aktifliğe sahip olsa da metnin sınırlarından tamamıyla farklı bir hatta gitmesi imkânı bulunmadığından aktifliğinin ve metne karşı anlamlar üretmesinin de bir sınırı bulunmaktadır (Kılıç, 2018, s. 330). Jackie Stacey kültürel çalışmalar ile sinema filmi çalışmaları arasındaki ayrıma dikkat çekmektedir. Stacey’e göre film çalışmalarında izleyiciyi konumlandırmaya odaklanılmakta ve izleyicinin pasifliğine vurgu yapılmaktadır, kültürel çalışmalarda ise izleyici çözümlenmesine ve izleyicinin aktifliğine dikkat çekilmektedir (Kırel, 2010, s. 47).

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çalışma kapsamında Nightcrawler filminin analizi ile Medya ve İletişim programı öğrencilerinin gazetecilik mesleğini ve gazetecilik mesleğinde etik kuralları nasıl değerlendirdiklerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Nightcrawler filminde gazetecilik mesleği ile ilgili teorik bilgilerin çalışma alanında (habercilikte) uygulandığı görülmüştür. Nightcrawler filmini konu alan çalışma, gazetecilik mesleğinde etik sorunların nasıl değerlendirildiği açısından önemlidir. Ayrıca çalışmada konu edilen filmle ilgili olarak bu alanda daha önce çalışma yapılmamış olması çalışmanın özgünlüğü bakımından da önem taşımaktadır.

Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Kırklareli Üniversitesi Pınarhisar Meslek Yüksekokulu Pazarlama ve Reklamcılık Bölümü Medya ve İletişim programı 2. sınıf öğrencileri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Medya ve İletişim programı 2. Sınıf öğrencilerinin çalışmada örneklem olarak seçilmesinin sebebi müfredat kapsamında film çalışmaları dersini almış olmaları ve gazetecilik mesleğine bakış açıları ile birlikte meslekte film özelinde yaşanan etik sorunlar kapsamında gazetecilik mesleğini nasıl değerlendirdiklerini belirlemektir. Çalışmada örneklem olarak Medya ve İletişim programında Film Çalışmaları dersini alan 7 kız ve 6 erkek olmak üzere 13 öğrenciye film izletildikten sonra film ve gazetecilik ile ilgili sorular sorulmuştur. Çalışmada katılımcılar isim ve soyadlarının baş harfleriyle kodlanmıştır.

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada yöntem olarak alımlama yöntemi kullanılmıştır. Alımlama analizi/yöntemi medya mecrasında üretilen medya metinlerinin (film, haber, reklam vs.) izleyici veya okuyucu gruplarının oluşturmuş olduğu hedef kitle tarafından nasıl algılandığı ve okunduğu ile ilgilenmektedir. Çalışmada hedef kitle konumunda bulunan medya ve

iletişim öğrencilerinin Nightcrawler filmi ile ilgili yapmış oldukları yorumlar üzerinden film ve gazetecilik mesleği hakkında genel bir değerlendirmede bulunulmuştur. Nightcrawler filmi hakkında gazetecilik mesleği ve etik ilkeler kapsamında öğrencilere sorular yöneltilmiş ve alımlama analizi yapılmıştır.

Bu çalışma Kırklareli Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiği Kurulu tarafından incelenmiş olup, kurul tarafından çalışmanın etik açıdan herhangi bir sakınca içermediğine karar verilmiş ve Etik Kurul İzni E-35523585-302.99-31549 sayısı ile karara bağlanmıştır.

Nightcrawler (Gece Vurgunu) Filmi Üzerine

Nightcrawler filmi gazetecilik meslek kuralları ve özelliklerinin yansıtılması açısından özgün bir film olma özelliği taşımaktadır. Filmde Jake Gyllenhaal'ın canlandığı Louis Bloom isminde hırslı bir adamın gazetecilik mesleği üzerinden edindiği kariyer anlatılmaktadır. Filmin başrol oyuncusu olan Louis Bloom isimli karakter, gazetecilik mesleğine başlamadan önce işsiz, herhangi bir vasfı bulunmayan bir kişi olarak karşımıza çıkmaktadır. Louis Bloom para kazanmak ve iyi bir kariyer elde edebilmek için birkaç iş başvurusunda bulunur, ancak herhangi bir vasfı bulunmadığından işverenler tarafından iş başvuruları reddedilir. Bloom ABD'de gece saatlerinde yaşanan trafik kazası olayını görüntüleyen gazetecileri görünce muhabire “çektığı bu görüntüyü ne yapacağını ve bu işten (gazetecilik mesleğinden) ne kadar para kazanılabileceğini sorar.” Bloom'un muhabirden aldığı cevaplar onu gazetecilik mesleğini yapmaya yöneltir.

Bloom filmde “amaca giden her yolda her şey mubahtır” düşüncesini sergilemiş olduğu davranışlarla yansıtan bir karakterdir. Bloom işsiz ve parasız biri olduğu için gazetecilik mesleğine adım atabilmek için farklı ve etik olmayan bir yola başvurmuştur. Bloom çalmış olduğu bir bisikleti satarak, elde ettiği parayla da küçük bir kamera alarak gazetecilik mesleğine başlar. Amerika'nın Los Angeles eyaletinde gece saatlerinde meydana gelen polis-adliye türündeki olayları görüntüleyip ve haberleştirerek medya kuruluşlarına çekmiş olduğu görüntüleri satmaya başlayan Bloom bağımsız olarak çalışan ve geceleri haber peşinde koşan bir gazeteci rolüne bürünmüştür.

Bu film gazetecilik mesleğinde bir gazetecide bulunması gereken mesleki ve kişilik özelliklerinin neler olması gerektiğini yansıtan özgün bir çalışmadır. Bunun yanı sıra gazetecilik mesleğinde etik kurallarının nasıl

ihlal edildiği de izleyicilere filmde yaşanan olaylar üzerinden gösterilmeye çalışılmıştır.

Bloom yaşanan olaylarla ilgili görüntü ve fotoğraf çekmeye çalışırken haber üretim sürecinde gazetecilik mesleğindeki teorik bilgilerin pratikte nasıl uygulanması gerektiği açısından da film ayrı bir öneme sahiptir. Bloom'un yapmış olduğu haberlerle ilgili kendisine özel bir arşiv oluşturması, haberleştirmeye çalıştığı olaylarla ilgili sürekli not tutması, mesleğinde hızlı davranması, rakiplerine haber atlatmaya çalışması ve yayınlamış olduğu haberlerini sonradan da televizyondan izleyerek takip etmesi gazetecilik mesleğiyle ilgili olarak gazetecinin mesleğinde hangi özellikleri taşıması gerektiğini de ortaya koymaktadır.

Ancak tüm bu olumlu özelliklerin yanı sıra filmde gazetecilik mesleğiyle bağdaşmayan ve gazetecilik mesleğine aykırı düşen bazı olaylar da yansıtılmıştır. Bloom hedeflerine ulaşmaya çalışırken gazetecilik mesleğinde yapılmaması gereken birçok davranışı da sergilemiştir. Bloom'un polislere olaylarla ilgili yanlış ve eksik bilgi vermesi, habere konu olan olaylarda suç teşkil eden delil sayılabilecek unsurları yok etmesi ve olayları çarpıtması, kendisine yardımcı olarak işe aldığı Rick isimli kişinin ölmesine reyting ve para uğruna göz yumması da filmde etik dışı davranışların gösterildiği örnek olaylardır.

Bu film özelinde gazeteciliğin nasıl yapılması gerektiği noktasında ipuçları verilmekle birlikte gazetecinin mesleğindeki etik dışı davranışlar izleyiciye aktarılmıştır.

Medya ve İletişim Öğrencilerinin Nightcrawler Filmi ve Gazetecilik Mesleği Değerlendirmeleri

Kırklareli Üniversitesi Pınarhisar Meslek Yüksekokulu Medya ve İletişim programında öğrenim gören ve Film Çalışmaları dersi kapsamında 7 kız 6 erkek olmak üzere toplam 13 kişiye izletilen filmde gazetecilik ve Nightcrawler filmi hakkında sorulan sorulara katılımcıların verdikleri cevaplar aşağıda belirtilmiş ve değerlendirilmiştir.

Bulgular

**"Bu filmi izledikten sonra gazetecilik mesleğine karşı olan görüşlerim değişmedi. Önceden de bir gazetecinin nasıl araştırmacı olması gerektiğini biliyordum. Bu filmde de bir gazetecinin nasıl araştırmacı ve şüpheli bir kişi olması gerektiğinin ve diğer rakiplerine haber atlatmasının önemini anlamış oldum. Bir gazetecinin kesinlikle meraklı olması gerekir. Gazetecilik mesleğinin etik kuralları bu filmde yansıtıldığı gibi olmamalıdır. Filmde başrol oyuncusu olan gazeteci rolünü canlandıran Bloom karakteri*

polislerden olaylarla ilgili bilgi saklamaktadır, bunu etik bulmuyorum. Bir gazeteci gerçekleri objektif ve nesnel bir şekilde olayları çarpıtmadan aktarmalıdır.” (K1)

*”Nightcrawler filmi aksiyon, gerilim ve polisiye filmi niteliği taşımaktadır. Gazetecilik mesleğinde yapılmaması gereken davranışları ekrana taşıyan bu filmde, gazeteciliğe adını atan Louis Bloom’un sergilemiş olduğu davranışlarla meslek etiğine uygun olmayan kuralların gösterildiğini söyleyebilirim. Bir gazeteci haber toplarken ve haber yazarken kendi çıkarlarını işine dâhil etmemeli. Bu meslekte etik olan, gerçekliğin olduğu gibi işlenmesi ve olaydan uzaklaşmaktır. Filmde para kazanma hırsı ve çıkarları uğruna Louis Bloom, bencilce hareket eden bir karakterdi. Gazetecilik saygınlık gösterilen bir meslek olduğu için bu meslek grubunda gazetecilerin özenle seçilmesi gerektiğini düşünüyorum.” (K2)

*”Film bize gazetecilik mesleğiyle ilgili birçok tüyo veriyor. Bu mesleğin nasıl yapılması gerektiği ile birlikte bu meslekte gazetecinin hangi davranışları sergilememesi gerektiğini de film bizlere gösteriyor. Başarıya ulaşmak ve daha çok para kazanmak için mesleki ve ahlaki kuralların hiçe sayılarak her şey mubahtır düşüncesi ne gazetecilik mesleği ne de herhangi bir meslek için doğru bulmuyorum. Gazeteci dediğimiz kişi her şeyden önce kamu yararını kendi çıkarlarından önde tutmalıdır. Gazeteci mesleği gereği her olayı haberleştirmelidir ancak bunu yaparken insanların kişisel alanlarına, duygularına ve düşüncelerine zarar vermemelidir. Benim bu mesleğe bakışım, yapılabilecek en değerli ve saygı gerektiren bir meslektir. Eğer bir gazeteci olunacaksa bu meslek layıkıyla yapılmalıdır. Kişisel hırsları ve egoyu bir tarafa bırakıp şeffaf bir pencereden olayları analiz ederek doğru ne ise topluma o aktarılmalıdır.” (K3)

*”Bu filmde gazeteci nasıl olunmalıdır sorusunun cevabını ve gazeteci olmanın zorluklarını görüyoruz. Gazetecilik mesleğinin güzel olduğu kadar zor bir meslek olduğunu bu filmde anlayabiliriz. Bir gazeteci hızlı, güvenilir ve meraklı olmalıdır. Gazeteci olayları kanıtları ile birlikte en doğru şekilde okuyucuya/izleyiciye aktarmalıdır. Her zaman şartlar ne olursa olsun gazeteci doğrunun peşinden koşmalı ve taraf tutmamalıdır. Gazetecilik mesleğini bence gerçekten bu mesleğe ilgisi olan kişiler yapmalıdır.” (K4)

*”Bence bu film bizlere gazetecilik mesleğinin dışarıdan bakıldığında kolaymış gibi görünen fakat görüldüğü kadar kolay bir meslek olmadığını gösteriyor. Filmde Bloom isimli gazetecinin etik kuralları filmin başından sonuna kadar ihlal ettiğini görebiliyoruz. Kanıtları değiştirmesi,

silahlı çatışma olayında yaralanan adamı kamerayla görüntülerken daha iyi açı alabilmek için yaralı olan kişiyi kameranın görüş açısına taşıması gibi örnek olaylar üzerinden etik ihlali yaptığını söyleyebiliriz. Gazeteci cesur, sorgulayıcı, araştırmacı olmalı ve kimseye boyun eğmemelidir. Gazeteci etik kurallara bağlı kalarak yapacağı araştırma ve gözlemleri sonucunda haberini hazırlamalıdır.” (K5)

**”Gazetecilik mesleğindeki etik kural ve davranışların yok sayılarak haber için her yol mubahtır mantığının gösterildiği Gece Vurgunu filmi medyada var olan bu tür gerçekleri yansıtmaktadır. Birçok medya kuruluşunda yeter ki reyting yüksek olsun diye, etik kurallara uymayarak yapılan haberlerin yayınlanması gazetecilik mesleği için olumsuz bir imaj oluşturmaktadır. Gece Vurgunu, gazetecilik mesleğinin daha iyi nasıl yapılabilir sorusunu sormamıza sebep olmaktadır. Bu filmde para ve gücün daha ön planda tutulduğunu görmekteyiz. Gazeteci; ahlaklı, dürüst, sabırlı, özverili bir kişilikte olmalıdır, yalan haber yapmaması ve para ya da başkalarının çıkarları için kendisini kullandırmamalıdır. Gazetecilik zor bir meslektir ve sorumluluk gerektirir.” (K6)*

**”Gazeteci her zaman gerçeğin ve doğrunun peşinden gitmelidir. Hızlı bir şekilde fikirler üretmeli, farklı düşüncelere de saygı göstermelidir. Filmde geçen bir sahnedeki sözden hareketle bir işe başlamadan önce mutlaka bir plan olmalıdır. Neyin peşinden gittiğin kadar niye onun peşinden gittiğin de önemlidir. Bu filmde işini isteyerek, severek, araştırmalar yaparak kendi başına her şeyin üstesinden gelen bir gazeteci görmüş oldum. Bununla beraber tabi ki de gazetecinin uyması gereken kuralların olduğunu biliyoruz fakat filmde gazetecilik kurallarına uyulduğu pek söylenemez.” (K7)*

**”Gazetecilik mesleğinde her an her yerde haber niteliği taşıyan olaylar görmemiz mümkündür. Polis-adliye haberciliği çok adrenalin dolu sabır ve cesaret gerektiren bir habercilik türüdür. Filmde de Louis Bloom sabırlı ve mücadeleci tavrıyla bu işi en güzel şekilde yapıyor. Gazeteci olmak sürekli dış dünyayı takip etmek, olaylardan haberdar olmak ve olaylara hızlı bir şekilde ulaşabilmeyi gerektirir. Yani bir gazeteci uğraşmayı ve haber peşinde koşmayı sevmelidir.” (K8)*

**”Filmde güzel teknikler kullanılmış ve konu izleyiciye güzel bir şekle yansıtılmış. Başrolde Louis Bloom adında para kazanmak için her şeyi yapabilecek bir karakter ile karşılaşıyoruz. İş bulmak adına her yolu denerken bir kazayla karşılaşıyor orada çekim yapan bir kameramandan bilgi edinip habercilik hayatına atılıyor. Gazetecilik mesleğine olan bakış*

açımaya göre gazeteci, haberini etik kurallara ve yasalara uygun bir şekilde yapmalıdır. Olaylarda delil niteliği taşıyabilecek unsurları haber uğruna yok etmemeli veya değiştirmemelidir. Bu filmde başrol oyuncusunun yapmış olduğu birçok davranışı gazetecilik meslek etiği kapsamında doğru bulmuyorum.” (K9)

*”Bence bu filmdeki gibi bir rekabet her zaman söz konusu olabilir ve olmalı fakat aşırıya kaçılmamalı. Filmde başrol oyuncusunun hırsı beni çok etkiledi ancak en yakınındaki çalışma arkadaşını sırf haber uğruna ölmesine müsaade etmesi, başka cinayet olaylarında cesetlerin yerini değiştirip daha iyi bir kadrajla görüntü almaya çalışması gibi davranışlarını doğru ve etik bulmadım. Bu filmde de gördüğümüz gibi gazeteci, azimli ve hırslı, yeniliklere açık, rekabeti seven ve cesaretli olmalıdır. Gazeteci haberlerini kendisinin ya da başkalarının çıkarları uğruna değiştirmemeli objektif davranmalıdır.” (K10)

*”Bu filmi izledikten sonra gazetecilik mesleğiyle ilgili görüşlerim değişti. Okuldan mezun olduktan sonra “ben bu mesleği yapamazsam” diye düşünürdüm. Bu filmi izledikten sonra filmde hırsızlık yapan birisinin bile bu mesleği yaptığını gördükten sonra “neden bu mesleği yapamayayım ki” dedim. Filmde de gazetecinin nasıl olması gerektiği gösterilmeye çalışılıyor. Gazeteci olarak mutlaka özgüvenli olmalısınız, eğer kendinizi geri planda tutarsanız haber baka bir muhabire veya kanala gidebilir ki bu da sizin meslek kariyerinize engel olabilir. Filmde de gördüğümüz gibi gazetecinin not defteri, kalemi ve kamerası sürekli yanında hazır olmalıdır. Ne zaman, nerde, hangi olay çıkacağını bilemeyeceğimiz için gazeteci her zaman haberle karşılaşacakmış gibi hazır olmalı ve hızlı davranmalıdır.” (K11)

*”Gece Vurgunu filminde bir gazetecinin ya da muhabirin yaşayacaklarının çok ötesinde olaylar söz konusudur. Louis Bloom haberciliğe ilk başladığında kameranın nasıl kullanılacağını bilmiyordu ve olay yerinde yararlılara müdahale eden sağlık çalışanlarına engel oluyordu. Bu durum bir gazetecinin muhakkak belli başlı eğitimler görmesi gerektiğini göstermektedir. Hırsızlıktan bir anda gazetecilik mesleğine geçiş yapan Bloom’un yanına çalışması için birini alması gazetecilik mesleğinin yalnız başına yapılmasının zor olduğunu gösteriyor. Bloom’un yangın olayında olay yerine geç gelmesi ve diğer gazetecilerin onunla dalga geçmesi, bize bir gazetecinin olay yerine erken ve hızlı gitmesinin ne kadar önemli olduğunu anlatıyor. Gece Vurgunu filminde izlediğimiz başroldeki gazeteci mesleğe ilgi duyduğu için gazetecilik mesleğini yapmıyordu tamamen para ve kişisel

hırsı için mesleğe yöneldi bu yüzden de meslekle ilgili etik kuralları dikkate almıyordu.” (K12)

**”Filmde başrol oyuncusu çaldığı bisiklet ve karşılığında aldığı kamera ile habercilik işine girişmesi onun için yeni bir hayatın başlangıcı oldu ve kendi bu meslekle birlikte bulmuş oldu. Film hep koşuşturmalı geçiyor, meslekte risk var ve her zaman hızlı olmak gerekiyor. Kimsenin göremediği bir detayı gazetecinin görmesi gerekiyor. Gazetecinin farklı bakış açısıyla olaylara yaklaşması beni etkileyen bir unsurdu. Filmde tuhafıma giden olay ise gazetecinin surf daha iyi bir kamera açısı yakalayabilmesi için yaralı olarak yerde yatan birisini sürüklemesi ve yerini değiştirmesiydi bu şekilde davranarak o kişinin ölümüne de sebep olabilirdi.” (K13)*

Çalışma kapsamında Medya ve İletişim programı öğrencilerinin Gazetecilik ve Nightcrawler filmi hakkındaki görüşleri değerlendirildiğinde şu değerlendirme sonuçlarına ulaşılmıştır.

- Öğrencilerin filmi izledikten sonra gazetecilik mesleğine olan bakış açılarının değişmediği görülmektedir. Öğrenciler öğrenim gördükleri programda gazetecilik ve habercilik ile ilgili almış oldukları derslerde yer alan teorik bilgilerin, gazetecilik uygulama alanlarında olduğu gibi uygulanması gerektiğini ifade etmişlerdir.
- Öğrenciler gazeteci kavramı ile ilgili görüşlerini belirtirken, gazetecide olması gereken özelliklere dikkat çekmişlerdir. Öğrencilerin filmi izledikten sonra gazetecilik mesleği ile ilgili edinmiş oldukları teorik bilgileri pekiştirdikleri sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin görüşlerinde de belirtildiği gibi gazeteci; araştırmacı, şüpheci, meraklı, hızlı, objektif, donanımlı, cesur ve güvenilir gibi birçok özelliğe sahip olması gerekmektedir.
- K1 katılımcı izlediği bu filmle gazetecinin mesleğinde rakiplerine haber atlatmanın ne kadar önemli olduğuna dikkat çekmiştir, Buradan hareketle bir gazetecinin mesleğinde daha güçlü ve daha ileri seviyelere yükselmesinde haber atlatma kavramının ne kadar etkili olduğu görülmektedir.
- Katılımcıların film bağlamında yapmış olduğu değerlendirmelerde filmin genelinde başrol oyuncusu Louis Bloom’un gazetecilik meslek etiğine, habercilik/gazetecilik kurallarına uymadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

- Öğrencilerin yapmış olduğu değerlendirme sonuçlarına göre, gazetecinin mesleğinde kişisel çıkarları uğruna gazeteci kimliğini kullanmaması gerektiği görüşü hâkimdir.
- Gazetecilik mesleğini saygın bir meslek grubu olarak gördüğünü ifade eden K2 katılımcı gazetecilik mesleğine seçilecek kişilerin özenle seçilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bu ifade kapsamında değerlendirme yapıldığında gazetecilik mesleğini yapan veya yapacak olan kişilerin saygın kişilikte olmaları ve çevresindeki insanlara kişilikleriyle örnek olabilecek bir özelliğe sahip olması gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır.
- Katılımcıların verdiği cevaplarda da gazetecilik mesleğinde kamu yararı/ kamuoyu faydası gibi kavramların öneme vurgu yapılmaktadır. Gazeteci yapmış olduğu haberleri kişisel çıkarları uğruna değil kamuoyunu bilgilendirme işlevini yerine getirmesi amacıyla kullanması gerektiği sonucuna varılmaktadır.
- Öğrenciler izledikleri bu film ile birlikte bir gazetecinin mesleğinde nasıl davranması gerektiğini, gazetecilik mesleğinin zorluklarının neler olduğunu gördüklerini ifade etmektedirler.
- Gazetecilik mesleğini sadece para kazanmak için değil, mesleğe ilgili ve bilgisi olan kişilerin bu mesleği yapması gerektiği düşüncesini savunan öğrenciler, gazetecilik mesleğini yapan kişilerin gazetecilik eğitimi almış olmalarının gerektiğine dikkat çekmektedirler.
- Öğrencilerin filmle ilgili yapmış olduğu yorumlardan hareketle öğrencilerin gazetecilik mesleğini etik kurallardan bağımsız düşünmedikleri sonucuna varılmıştır. Gazetecinin mesleki ve ahlaki kurallara uygun davranması gerektiği görüşü katılımcıların belirtmiş oldukları görüşlerin hemen hemen birçoğunda yer almaktadır.

Sonuç

Günümüz toplumlarında gazetecilik mesleği mesleki özellikleri bakımından önemli bir meslek olarak ifade edilmektedir. Gazeteciler yapmış oldukları iş ile hem bilgilendirme hem de toplumu bilgilendirme işlevlerini yerine getirmektedir.

Gazetecilik filmleri kamuoyunun gazetecilik mesleğine yönelik güven kaybının yeniden inşası konusunda katkı sağlayan önemli kültürel çıktılardır. Filmler aynı zamanda toplumsal yaşama yön veren kültür endüstrileridir. Toplumsal değerlerin tanımlanması, onaylanması ve değişiminin sağlanması konusunda hangi sembollerle düşünmemiz gerektiği

konusunda mesajlar sunar. Nightcrawler filminde de izleyiciye hem gazetecilik pratikleri hem de meslekteki etik dışı davranışlarla ilgili mesajlar verilmektedir.

Gazeteci adayı üniversite öğrencilerine bu film izlettirilerek öğrencilerin almış olduğu teorik bilgilerin yanı sıra gazetecilik mesleki uygulamalarının meslek etik bağlamında pekiştirilmesi de sağlanmalıdır.

Gazetecilik eğitimini alan öğrenciler gazetecilik mesleğine farklı bir perspektiften bakmaktadır. Öğrencilerin üniversitelerde gazetecilik üzerine almış oldukları eğitim mesleğin nasıl yapılması gerektiği konusunda öğrencilere rehber olma görevi görmektedir. Günümüz medya sektöründe (Türkiye’de) çalışan insanların eğitim profillerine bakıldığında gazetecilik eğitim almamış kişilerin de habercilik/gazetecilik sektöründe çalıştıkları bilinmektedir.

Gazetecilik her ne kadar herkesin yapabileceği bir iş gibi görünse de gazetecilik mesleğine başlayan veya başlayacak olan kişilerin mutlaka gazetecilik eğitimini almış olması gerekmektedir. Gazetecilik eğitimi alınmadan mesleğe başlanıldığında meslekte çalışanlar arasında alaylı-mektepli çatışması yaşanabilmektedir. Bu durumun yaşanmaması ve gazetecilik mesleğinin meslek ilkelerine uygun bir şekilde yapılabilmesi için gazetecilik eğitiminin meslekte çalışacak kişilere mutlaka verilmesi gerekmektedir.

Kaynakça

- Almagor-Cohen, R. (2002). *İfade medya ve etik* (Çev. S. N. Şad). Ankara: Phoenix Yayınevi.
- Bauman, Z. (1998). *Postmodern etik* (Çev. A. Türker). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Belsey, A., & Chadwick, R. (1998). *Medya ve gazetecilikte etik sorunlar* (Çev. N. Türkoğlu). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Bildirici, F. (2018). *Günahlarımızla yıkandık: örneklerle gazetecilik meslek etiği*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları
- Elliot, D., & Ozar, D. (2010). An explanation and a method for the ethics of journalism. in *Journalism ethics: A philosophical approach* (Ed. Meyers, Christopher). Oxford: Oxford University Press.
- Hall, S. (2005). Kodlama, kodaçılama (Çev. Y. Yavuz). *Medya ve izleyici bitmeyen tartışma* (Der. Ş. Yavuz) içinde. Ankara: Vadi Yayınları.
- Hoijer, B. (2005). İzleyicilerin televizyon programlarını alımlayışı: Kuramsal ve metodolojik değerlendirmeler (Çev. ve Der. Ş. Yavuz), *Medya ve izleyici bitmeyen tartışma* içinde. Ankara: Vadi Yayınları.
- Hutchins C. (1947). *A free and responsible press: a general report on mass communication*. Chicago: The University of Chicago Press.
- İrvan, S. (2003). Medya ve etik. *Medya, etik ve hukuk* (Der. Sevdal Alankuş) içinde. İstanbul: IPS İletişim Vakfı Yayınları.
- Matelski, M. J. (2000). *TV haberciliğinde etik* (Çev. B. Öcal Düzgören). İstanbul: YKY.
- Jensen, K. B., & Rosengren, K. E. (2005). İzleyicinin peşindeki beş gelenek. *Medya ve izleyici bitmeyen tartışma* (Çev. Ş. Yavuz) içinde (s.55-84). Ankara: Vadi Yayınları.
- Önal, İ. (2008). Türkiye’de gazetecilerin bilgi gereksinimlerinin ve arama davranışlarının değerlendirilmesi. *Bilgi Dünyası Dergisi*, 9(2), 286-314.
- Özsoy, A. (2011). *Televizyon ve izleyici*. Ankara: Ütopya Yayınevi,
- Pieper, A. (1999). *Etiğe giriş* (Çev. V. Atayman ve G. Sezer). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Sanders, K. (2003). *Ethics and journalism*. Boston: Sage Publications.
- Society of Professional Journalists (2014). SPJ Code of ethics [Online]. <http://www.spj.org/pdf/ethicscode.pdf> [Erişim Tarihi: 29.03.2022]. <https://www.spj.org/ethicscode.asp>.
- Yaylagül, L. (2014). *Kitle iletişim kuramlarında egemen ve eleştirel yaklaşımlar*. Ankara: Dipnot Yayınları.

**Views of Media and Communication Students on Journalism in the Context of
the Nightcrawler Movie
Extended Summary**

It is not possible to fit the concept of "Journalist" into a single definition while describing the profession of journalism. The profession of journalism can be expressed as a profession that has an important task such as informing and enlightening the society. Journalist is a person who acts with a sense of social responsibility as well as who researches, questions and who is curious, determined and patient. In addition to being these characteristics in the people who practice the profession of journalism, the journalist is also obliged to act in accordance with the ethical rules and behaviors required by the profession. The profession of journalism has been the subject of many films in the cinema industry. Among these films, Nightcrawler has a unique feature in answering questions about what the profession of journalism is and what the professional characteristics of a journalist (reporter) should be.

With the movie Nightcrawler, the unethical behaviors in the journalism profession are conveyed to the audience. While it is a movie that leaves the audience with a sense of wonder from the first scene of the movie until the end of the movie, Nightcrawler is a movie that should be watched by the students studying journalism.

Within the scope of this study, the profession of journalism and ethical problems in the profession have been examined through the movie Nightcrawler. The film has been analyzed with the method of reception through the subject of the film and the actors' reflection of the journalism profession. The film was shown to 13 students, 7 girls and 6 boys, who are students of Kırklareli University Pınarhisar Vocational School Media and Communication Program, within the scope of Film Studies course. It has been determined that the participants, who conveyed their thoughts about the journalism profession through the movie Nightcrawler, made sense of the journalism profession as in the literature.

Purpose and Importance of the Research

Within the scope of the study, it is aimed to reveal how the students of the Media and Communication program evaluate the journalism profession and the ethical rules in the journalism profession with the analysis of the movie Nightcrawler. In the movie Nightcrawler, it was seen that the theoretical information about the profession of journalism was applied in the field of study (in journalism). The study, which is about the Nightcrawler movie, is important in terms of how ethical problems are evaluated in the journalism profession. In addition, the fact that there has been no previous study in this field regarding the film that is the subject of the study is also important in terms of the originality of the study.

Population and Sample of the Research

Kırklareli University Pınarhisar Vocational School Marketing and Advertising Department Media and Communication program 2nd year students constitute the universe of the research. The reason why the 2nd year students of the Media and Communication program were chosen as the sample in the study is to determine how they evaluate the journalism profession within the scope of the ethical problems experienced in the profession, along with their perspectives on the profession of journalism. In the study, as a sample, 13 students, 7 girls and 6 boys, who took the Film Studies course in the Media and Communication program, were

asked questions about film and journalism after watching the movie. In the study, the participants were coded with the initials of their names and surnames.

Research Method

Reception method was used as a method in the research. Reception analysis/method is concerned with how the media texts (film, news, advertisement, etc.) produced in the media are perceived and read by the target audience formed by the audience or reader groups. In the study, a general evaluation was made about the film and journalism profession through the comments made by the media and communication students, who are in the position of the target audience, about the movie Nightcrawler. Questions were asked to the students about the Nightcrawler movie within the scope of journalism and ethical principles and a reception analysis was made.

Conclusion and Recommendations

It offers messages about what we should think about. In the movie Nightcrawler, messages are given to the audience about both journalism practices and unethical behaviors in the profession.

Journalist candidate university students should watch this film, and besides the theoretical knowledge that the students have obtained, it should be ensured that the professional practices of journalism are reinforced in the context of professional ethics. Students who receive journalism education look at the journalism profession from a different perspective. The education that students receive on journalism at universities serves as a guide for students on how to do the profession. When we look at the education profiles of people working in the media sector (in Turkey), it is known that people who have not received journalism education also work in the journalism/journalism sector.

Although journalism seems to be a job that anyone can do, people who start or will start journalism must have received journalism training. When starting the profession without getting a journalism education, there may be a conflict between the regiment and the schoolboy. In order to avoid this situation and to carry out the profession of journalism in accordance with the professional principles, journalism education must be given to those who will work in the profession.